

Mlok skvrnitý ve Slavkovském lese?

Pomozte nám s mapováním výskytu

Přemysl Tájek, Správa CHKO Slavkovský les

Mlok skvrnitý (Salamandra salamandra) je jedním z nejvzácnějších obratlovců v západních Čechách. Z oblasti Slavkovského lesa nemáme za poslední roky žádné spolehlivé pozorování tohoto živočicha a o výskytu mloka v CHKO Slavkovský les se nezmiňuje ani odborná literatura (Moravec 1994). Při rozhovoru s lidmi žijícími nebo pracujícími ve Slavkovském lese však přeci jen lze najít stopy nasvědčující tomu, že zde mloci dodnes žijí.

Spolehlivé pozorování pochází z počátku 90. let od Kladské (V. Procházka); zajímavý údaj máme i od Martinova u Mariánských Lázní (F. Hromada), z tůňky u domu. Zmínky o mlokově existují také od Farské kyselky a Štědré, jsou však rovněž již několik let staré a těžko posoudit jak moc spolehlivé – např. v larválním stádiu si někteří mohou mloka splést s čolkem. Další pozorování mloka pocházejí z míst těsně za hranicemi CHKO – z Mariánských Lázní, z areálu bývalých kasáren (M. Vojtěch, úst. úd.) a od Dubiny u Karlových Varů (Matějů 1989 in Moravec 1994). Nedávná pozorování pak pocházejí z oblasti Šemnice, pouze několik stovek metrů od hranic CHKO (J. Matějů, nepubl. data).

Mlok skvrnitý obývá především přirozené listnaté a smíšené lesy, v ČR nejčastěji od 200 do 600 m n.m. Vyžaduje přítomnost drobných čistých potoků, lesních rybníčků, studánek a tůňek vhodných k rozmnožování. Mimo období kladení larev však často žije i dosti daleko od vody (Moravec 1994). Ve Slavkovském lese lze očekávat výskyt mloka skvrnitého především při severním okraji CHKO podél údolí Ohře od Lokte až po Šemnici.

Mloci jsou aktivní zpravidla za soumraku a v noci, za vlhkého a deštivého počasí však opouštějí své úkryty i během dne. Zvláště aktivní a pohybliví jsou mloci v období páření, kdy samci vyhledávají samice, tj. během března a dubna. V době odpočinku se zdržují v přirozených dutinách, v děrách drobných savců, ve šterbinách, i pod padlými větvemi a kmeny. Mloci jsou samotáři, v příhodných úkrytech je však můžeme nalézt i s jinými jedinci svého druhu nebo s čolky horskými (Baruš 1989, Moravec 1994).

Velké ohrožení pro mloka představuje poškození míst vhodných k rozmnožování a především pak přeměna přirozených lesních porostů na monokultury jehličnanů. V důsledku těchto změn vymizel mlok skvrnitý v celých oblastech Evropy (Moravec 1994).

O tom, že je mlok vzácným obyvatelem našeho kraje svědčí i to, že se jej nepodařilo ani jednou zaznamenat během terénního mapování obojživelníků, které je na území CHKO Slavkovský les prováděno pracovníky Správy CHKO od roku 2006. Proto bychom se touto cestou rádi obrátili i na Vás. Pokud si při svém pobytu v přírodě mloka všimnete, zaznamenejte místo a datum pozorování; vhodné je rovněž uvést, kolik exemplářů bylo spatřeno, kdo je autorem záznamu a také v jakou denní dobu a za jakého počasí k nálezu došlo. Ideální je také mloka vyfotit a vyhnout se tak jakýmkoliv pozdějším pochybnostem o správnosti určení. Tyto údaje pak zašlete na Správu CHKO Slavkovský les nebo do redakce časopisu Arnika, jedno zda klasickou nebo elektronickou poštou. Významně tak přispějete ke znalostem o rozšíření tohoto druhu a pomůžete tím i při jeho ochraně.

V případech, že dojde k rozšíření našich znalostí o výskytu mloka skvrnitého ve Slavkovském lese, rádi Vás o tom budeme v některém z příštích čísel Arniky informovat.

Literatura:

Baruš V. [ed.] (1989): Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČSSR, díl 2 - kruhoústí, ryby, obojživelníci, plazi a savci, 136 pp.

Moravec J. [ed.] (1994): Atlas rozšíření obojživelníků v České republice. Atlas of Czech amphibians. – Národní muzeum, Praha, 136 pp.